

Η Επιστολή του Επιμελητηρίου Χανίων προς τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Κρήτης για την Αποτροπή της Καθιέρωσης στην Ε.Ε. του Ελλιπούς Συστήματος Απεικόνισης Διατροφικού Προφίλ “Nutri-Score”.

Αξιότιμε κ. Καλαμπόκη,

Το Επιμελητήριο Χανίων, ως θεσμικός εκπρόσωπος της επιχειρηματικής κοινότητας των Χανίων, παρακολουθεί με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις δυναμικές εξελίξεις οι οποίες συντελούνται τα τελευταία χρόνια σε Πανευρωπαϊκό επίπεδο στον Αγροδιατροφικό κλάδο.

Η Χανιώτικη παράδοση αποτελεί σε διεθνές επίπεδο μια από τις πλέον καταξιωμένες και αναγνωρισμένες προτάσεις γαστρονομικής ποιότητας και ευζωίας. Τα προϊόντα της αγροδιατροφικής αλυσίδας των Χανίων, όπως για παράδειγμα το ελαιόλαδο, το τυρί, το κρέας, τα αρτοποιήματα, τα φρούτα και τα λαχανικά, το κρασί, το μέλι, τα αρωματικά φυτά αποτελούν κρίσιμο πόλο έλξης για εκατοντάδες χιλιάδες επισκεπτών του τόπου μας κάθε χρόνο. Αποτέλεσμα ο Τουρισμός να εξελίσσεται σε «ατμομηχανή» της οικονομίας της Κρήτης, συνεισφέροντας το 48% από το περιφερειακό Α.Ε.Π. του νησιού. Παράλληλα, τα προϊόντα της Κρητικής γης αποτελούν σήμερα δυναμικό μοχλό ανάπτυξης και εξωστρέφειας της Οικονομίας των Χανίων με σημαντικές επενδύσεις και εξαγωγές, οι οποίες εξασφαλίζουν πρόσθετη απασχόληση και ευημερία στη Χανιώτικη κοινωνία. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε συνθήκες πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης λόγω της πανδημίας COVID-19 ο κλάδος των Τροφίμων και Ποτών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020 συντέλεσε στο 53,5% (€130 εκατ.) του συνόλου των Κρητικών εξαγωγών παρουσιάζοντας αύξηση ίση με 16,6% σε σύγκριση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2019.

Το Επιμελητήριο Χανίων στηρίζει τη στρατηγική προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με σκοπό τη δημιουργία ενιαίου συστήματος αξιολόγησης της διατροφικής ποιότητας. Η επικράτηση της ετικέτας “Nutri-Score” κατ’αρχήν φαίνεται ότι πλεονεκτεί ως προς την κατανόησή της από τον Καταναλωτή, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να συγκρίνει τη θρεπτική αξία των τροφίμων σε μια σειρά προϊόντων πιο εύκολα. Το καλάθι του καταναλωτή γίνεται υγιεινότερο, υποστηρίζοντας ακόμα και νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος τα μέλη των οποίων έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να γίνουν υπέρβαρα ή παχύσαρκα. Παροτρύνει τους κατασκευαστές τροφίμων να βελτιώσουν τις συνταγές τους. Για να επιτύχουν καλύτερη βαθμολογία, οι κατασκευαστές είναι πλέον αναγκασμένοι να βελτιώσουν τη διατροφική ποιότητα των προϊόντων τους. Επιπλέον, διευκολύνει τους καταναλωτές να τρώνε μικρότερες μερίδες. Το Nutri-Score, ως επισήμανση στην μπροστινή όψη της συσκευασίας, υποστηρίζει τους καταναλωτές να μειώσουν το μέγεθος των μερίδων τους, όταν πρόκειται για λιγότερο υγιεινά προϊόντα.

Από την άλλη μεριά, το Επιμελητήριο Χανίων, διαπιστώνει με ιδιαίτερη ανησυχία ότι το σύστημα απεικόνισης διατροφικού προφίλ και ποιότητας “Nutri-Score”, λόγω του αλγόριθμου αξιολόγησης που εφαρμόζει, καταλήγει σε εσφαλμένα αποτελέσματα και υποβαθμίζει πολλά βασικά προϊόντα της Ελληνικής και κατ’ επέκταση της Κρητικής Διατροφής, όπως είναι το ελαιόλαδο, οι επιτραπέζιες ελιές, τα γαλακτομικά κ.α.

Αποτελεί σοβαρή αδυναμία του “Nutri-Score” η αξιολόγηση μόνο έξι παραμέτρων (ενέργεια, ολικά λιπαρά, ζάχαρη, αλάτι, edώδιμες ίνες και πρωτεΐνες), και όχι του συνολικού διατροφικού προφίλ κάθε διατροφικού προϊόντος. Έτσι, παραβλέπει την

περιεκτικότητα σε ωφέλιμα συστατικά, όπως τα ωφέλιμα λιπαρά, οι βιταμίνες, οι αντιοξειδωτικές ουσίες ή βιο-φαινόλες κ.α. Επίσης, δεν αξιολογεί τον τρόπο παραγωγής και επεξεργασίας των τροφίμων αλλά ούτε και τυχόν ύπαρξη χημικών πρόσθετων κ.α.

Παράλληλα, το Επιμελητήριο Χανίων είναι αντίθετο και στην εξαίρεση πρωτογενών και φυσικών τροφίμων, όπως το μέλι και τα βότανα από την υποχρέωση επισήμανσης, στο πλαίσιο του προωθούμενου συστήματος “Nutri-Score”. Τα συγκεκριμένα προϊόντα αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία υψηλής μάλιστα διατροφικής αξίας της Χανιώτικης Γης. Είναι λοιπόν απαράδεκτο να μην διακαιοούνται αυτά τα τρόφιμα να φέρουν επισήμανση ότι ανήκουν στην κατηγορία “Α” (πράσινη), προτρέποντας τους Ευρωπαίους καταναλωτές να επωφεληθούν.

Συμπερασματικά, το “Nutri-Score” υποβαθμίζει αδικαιολόγητα τα φυσικής προέλευσης και μονοσυστατικά τρόφιμα (εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο, επιτραπέζιες ελιές κ.α.), τα οποία, λόγω του φυσικού τρόπου παραγωγής τους, δεν επιδέχονται τροποποίηση στη σύστασή τους (για να επιδιώξουν μια καλύτερη βαθμολογία και κατάταξη στην αξιολόγηση του Nutri-score). Από την άλλη, προφανώς επωφελούνται τα επεξεργασμένα και πολυσυστατικά τρόφιμα, στα οποία οι «συνταγές» είναι σχετικά εύκολα παραμετροποιήσιμες.

Το Επιμελητήριο Χανίων, βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία και στενή συνεργασία με τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Κρήτης, συντασσόμενο με την ολοκληρωμένη δέσμη προτάσεων του για τη δίκαιη λύση των σοβαρών στρεβλώσεων που έχουν δημιουργηθεί εις βάρος του Ευρωπαϊού Καταναλωτή και της Υγείας του.

Πιο συγκεκριμένα, με στόχο την - κατά το δυνατόν - πιο ρεαλιστική κατάταξη των τροφίμων αλλά και την απεικόνιση ωφέλιμης και αξιόπιστης πληροφορίας για τον καταναλωτή, όπως ακριβώς προβλέπει και η στρατηγική “farm to fork” για τα συστήματα “front of packaging label” ή FOPL, διεκδικούμε:

α. Την de-facto κατάταξη στην υψηλότερη κατηγορία («Α» για το σύστημα Nutri – Score), για όλα τα μονοσυστατικά και φυσικά τρόφιμα, των οποίων η σύσταση δεν μπορεί να τροποποιηθεί ή να αλλοιωθεί, όπως είναι το Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο.

β. Ιδιαίτερα για το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο (όπως και άλλα μονοσυστατικά φυσικά τρόφιμα π.χ. το μέλι και κατηγορίες γαλακτοκομικών προϊόντων) η κατάταξή τους στην υψηλότερη κατηγορία είναι επιτακτική για πολλαπλά τεκμηριωμένους λόγους, όπως παρακάτω:

i. Διαχρονικά υψηλή διατροφική και κοινωνική αξία, όπως αποδεικνύεται από πληθώρα δημοσιευμένων ερευνών και μελετών

ii. Ισχυρισμοί υγείας από την EFSA, οι οποίοι εμφανώς διαχωρίζουν το ελαιόλαδο από τα υπόλοιπα έλαια και λίπη

iii. Ισχυρισμός υγείας από τον FDA Αμερικής

iv. Το Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο, ως μονοσυστατικό και απόλυτα φυσικό προϊόν, όχι μόνο έχει πολύ συγκεκριμένη σύσταση αλλά επιπλέον, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό κανονισμό ((EU) No 29/2012, άρθρο 3), παράγεται αποκλειστικά με μηχανικές μεθόδους επομένως απαγορεύεται εξ ορισμού οποιαδήποτε αλλοίωση της σύνθεσής του.

γ. Μετά τα παραπάνω, αυτονόητο είναι ότι κατάταξη του Εξαιρετικού Παρθένου Ελαιολάδου σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία εκτός της ανώτερης (κατηγορία Α για το Nutri-score), μόνο κατάφορα παραπλανητική και εσφαλμένη μπορεί να

χαρακτηριστεί.

δ. Σε οποιοδήποτε σύστημα FOPL επικρατήσει, η αξιολόγηση του εκάστοτε τρόφιμου να περιλαμβάνει όλα τα κύρια συστατικά του και όχι μόνο αποσπασματικά και αυθαίρετα κάποια από αυτά, όπως απεικονίζονται σήμερα στο γαλλικό Nutri – Score, το οποίο επικοινωνεί, κατά την γνώμη μας, εσφαλμένη και παραπλανητική πληροφορία μιας και αξιολογεί μόνο έξι από το σύνολο των συστατικών τους.

ε. Επιπρόσθετα, και για να αυξηθεί η αξιοπιστία αξιολόγησης αλλά και η εμπιστοσύνη του καταναλωτή στο όποιο σύστημα FOPL επικρατήσει, να προσμετρούνται στην αξιολόγησή, και τα παρακάτω στοιχεία:

i. Περιεκτικότητα σε βιταμίνες και αντιοξειδωτικές ουσίες

ii. Παρουσία ωφέλιμων λιπαρών

iii. Παρουσία η όχι χημικών πρόσθετων

iv. Εάν είναι φυσικό / μονοσυστατικό τρόφιμο ή προϊόν επεξεργασίας

v. Εάν είναι παραδοσιακό τρόφιμο ή όχι

στ. Η εξαίρεση κάποιων τροφίμων από την υποχρέωση απεικόνισης συστήματος FOPL δεν φαίνεται αρχικά ως εφικτή λύση, επειδή αφενός θα δημιουργήσει σύγχυση στον καταναλωτή και αφετέρου επειδή είναι αντίθετη με την στρατηγική “farm to fork”, η οποία ξεκάθαρα προβλέπει την εφαρμογή ενιαίας και υποχρεωτικής επισήμανσης για όλα τα τρόφιμα (proposal for a revision of EU 1169/2011)

ζ. Παρόλα αυτά, σε περίπτωση που οι παραπάνω προτάσεις δεν γίνουν αποδεκτές, γεγονός που απευχόμαστε, θεωρούμε ότι το όποιο σύστημα FOPL επικρατήσει συμπεριλαμβανομένου του Nutri-score, θα είναι αποδυναμωμένο, θα έχει χαμηλή αξιοπιστία και αποδοχή από τον καταναλωτή σε βάθος χρόνου και επομένως ζητάμε την εξαίρεση όλων των φυσικών, μονοσυστατικών τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών με πιστοποίηση καταγωγής ΠΟΠ/ΠΓΕ. από την υποχρέωση διατροφικής επισήμανσης FOPL.

Το Επιμελητήριο Χανίων με υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στον Χανιώτη Επιχειρηματία και Παραγωγό, όπως και ιδιαίτερο σεβασμό απέναντι στην Υγεία του Ευρωπαϊκού Καταναλωτή, δεσμεύεται ότι θα συνεχίσει με συνέπεια και δυναμισμό να συνεργάζεται και να υποστηρίζει τις πολυδιάστατες παρεμβάσεις του Συνδέσμου Εξαγωγέων Κρήτης με κεντρικό στόχο την επίλυση των σοβαρών προβλημάτων, τα οποία έχουν προκύψει κατά την αξιολογη προσπάθεια υιοθέτησης του ενιαίου Ευρωπαϊκού συστήματος απεικόνισης διατροφικού προφίλ και ποιότητας των τροφίμων.